

The Private Sector's Experience and Expectations of Environmental and Social Safeguards

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု
အစီအမံများနှင့် ပတ်သက်သည့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၏အတွေ့အကြုံ
နှင့်မျှော်မှန်းချက်များ

ADB-sponsored National Seminar on
Myanmar's Country Safeguards System,
Naypyidaw, 10 February 2014

Vicky Bowman, Director,
Myanmar Centre for Responsible Business

www.myanmar-responsiblebusiness.org

15 Shan Yeiktha Street (near Sakura Hospital)

Sanchaung, Yangon

Tel/Fax: 01 510069

**Institute for
Human Rights and Business**
Shaping Policy • Advancing Practice • Strengthening Accountability

Project sponsors

**THE DANISH
INSTITUTE FOR
HUMAN RIGHTS**

Current core funders

- UK Department for International Development
- DANIDA (Danish development aid)
- Norway
- Switzerland
- Netherlands
- Ireland

Vicky Bowman, Director vicky.bowman@myanmar-responsiblebusiness.org

Hnin Wut Yee, Programme and Outreach Manager

Thi Thi Thein, Sector-Wide Impact Assessment (SWIA) Manager

Shwe Yee Latt, Administrator

Sector-Wide Impact Assessments

Oil and Gas – Aung Kyaw Soe + 6 researchers

Tourism – Khaing Oo Swe + 6 researchers

MCRB Objective

ဦးတည်ချက်

To provide an effective and legitimate platform for the creation of **knowledge, capacity and dialogue** concerning responsible business in Myanmar, based on local needs and international standards, that results in more responsible business practices.

ပိုမို၍တာဝန်ယူမှုရှိသော
စီးပွားရေးအလေ့အကျင့်များ
ဖြစ်ထွန်းလာစေရန်
နိုင်ငံတကာအဆင့်အတန်းများ၊ ဒေသ
လိုအပ်ချက်များအပေါ်မူတည်၍မြန်မာနိုင်ငံ
၌ တာဝန်ယူမှုရှိသော အသိပညာ၊
စွမ်းဆောင်ရည်နှင့်
စကားဝိုင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက်
ထိရောက်သောတရားဝင်
အခင်းအကျဉ်းတစ်ခု ပံ့ပိုးပေးရန်

Responsible businesses support effective safeguards because they:

Create a level playing field between companies:

- all companies follow the same laws;
- consistent enforcement

Promote transparency

Reduce uncertainty, including for international companies considering whether to invest in Myanmar

ကုမ္ပဏီများသာတူညီမှု ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် အခင်းအကျဉ်းများ ဖန်တီးပေးထားခြင်း

- ကုမ္ပဏီများအားလုံးကဥပဒေကို တပြေးညီလေးစားလိုက်နာရခြင်း (တန်းတူဥပဒေများရှိခြင်း၊ အခွင့်ထူးခံခွင့်မရှိခြင်း)
- အစဉ်တစိုက် ဥပဒေသက်ရောက်၊ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုရှိခြင်း၊

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေခြင်း၊ မြှင့်တင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စဉ်းစားသုံးသပ်ရာတွင် နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများ အပါအဝင်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မသေချာမရေရာမှုကို လျှော့ပါးစေသည်။

.....and because they:

Reduce conflict with communities:

e.g. effective and genuine consultation during the process of impact assessment and developing an Environmental Management Plan allows for community to raise concerns and company to adapt its approach

...and therefore support a company's 'social licence to operate'

ရပ်ကွက်ပြည်သူများနှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်၊
ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုများ ကို လျော့ကျစေနိုင်သည်။

- ဥပမာ၊ ရပ်ကွက်ပြည်သူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းများကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်သက်ရောက်မှုများကို စမ်းဆစ်မှုပြုလုပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်၌ ထိထိရောက်ရောက်နှင့် အမှန်တကယ်ပြုလုပ်နိုင်ပါက၊ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်ကိုရေးဆွဲရာတွင် ရပ်ကွက်ပြည်သူတို့၏ စိုးရိမ်သောကများကို ထည့်သွင်းစဉ်း စား၍ ၎င်း၏စီမံကိန်းကို လိုအပ်သလို ဆီလျော်ကိုက်ညီ စေရန် ပြုပြင်ရေးဆွဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် လူထုသဘောတူကြည်ဖြူခွင့်ပြုမှုဖြင့် ၎င်း၏လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Companies want.....

ကုမ္ပဏီများကအလိုရှိသည်-

Clarity: clear laws and procedures governing all relevant issues, available in English as well as Myanmar language

Simplicity: e.g. one set of law/standards on working hours, not different laws for different sectors/occupations

Consistency: with other Myanmar laws, and with contract or investment agreement between government and company

Familiarity: international approaches and standards (e.g. ADB, IFC, EBRD, JICA)

- **ရှင်းလင်းမှု** - သက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများအလိုက် ပြဌာန်း၊ သက်မှတ်ထားသော ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘာသာဖြင့်လည်းကောင်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားမှု
- **ရိုးရှင်းမှု** - ဥပမာ၊ အလုပ်ချိန်များနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ခုတည်းသော ဥပဒေနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ၊ ကဏ္ဍများနှင့် အသက်မွေးလမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ကွဲပြားမှုပေါ်မူတည်၍ ဥပဒေများအမျိုးမျိုးကွဲပြားနေခြင်းမျိုးမဟုတ်၊
- **တသမတ်တည်းဖြစ်မှု** - မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥပဒေတစ်ခုနှင့်တစ်ခု လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်မှု၊ အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီများအကြား ချုပ်ဆိုသော ရှင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့် စာချုပ်များအကြား တသမတ်တည်းရှိမှု
- **အကျွမ်းတဝင်ရှိမှု** - နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (ဥပမာ၊ ADB, IFC, EBRD, JICA)

Companies also want... ကုမ္ပဏီများကအလိုရှိသည်။

Freedom to hire appropriate experts who have passed the company's usual integrity and due diligence checks. They also want freedom to choose the right mix of international and Myanmar experts

Flexibility to undertake assessments at appropriate stages in the project cycle when there is enough information available on which they can consult

Advance notice, and enough time to complete impact assessments to allow for:

- tendering for consultants
- effective public consultation
- translation into local languages

Cost-effective risk-based approaches: not every project requires a lengthy and expensive ESIA. For lower risk projects, effective stakeholder engagement and respect for relevant laws is sufficient.

လွတ်လပ်စွာငှားရမ်းနိုင်ခွင့် ကုမ္ပဏီကသေချာစွာ စစ်ဆေးပြီးစည်းကမ်းကျင့်ဝတ်များ ကျေပွန်နိုင်မည့် သင့်တော်သောကျွမ်းကျင်သူများကို ရှာဖွေခန့်အပ်ထားနိုင်ခွင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာနှင့် မြန်မာကျွမ်းကျင်သူများ သင့်တင့်မျှတစွာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွေးချယ်ခန့်ထားရန်ဆန္ဒရှိပါသည်။

ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိမှု - ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် လုံလောက်သောသတင်းအချက်အလက်များဖြင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သောအခါ၊ စီမံကိန်းဖြစ်စဉ်၌ သင့်တော်သောအဆင့်များ၌ သုံးသပ်ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ချက်များ ပြည့်စုံနိုင်ရန် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင် ရန်အတွက် ကြိုတင်အသိပေးမှုနှင့် လုံလောက်သောအချိန်ပေးမှု

- တိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ ကမ်းလှမ်းခေါ်ယူရန်၊
- ပြည်သူများနှင့် ထိရောက်စွာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန်
- ဒေသဆိုင်ရာဘာသာစကားများသို့ ဘာသာပြန်ဆိုရန်

ကုန်ကျမှုစရိတ် ထိရောက်စွာသုံးစွဲနိုင်ရန်နှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေရှိမှုအပေါ်မူတည် ဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်းတိုင်းအတွက် ရှည်လျားပြီး ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမြင့်သည့် သဘာဝ၊ လူမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုများ (ESIA) လုပ်ရန်မလိုအပ်ပါ။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေနည်းသော စီမံကိန်းများတွင် သက်ဆိုင်သူအားလုံးနှင့် ထိရောက်စွာဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများ လေးစားလိုက်နာခြင်းဖြင့် လုံလောက်ပါသည်။

Current company concerns around Myanmar E&S safeguards:

ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဘဝ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း အစီအမံများကို စိုးရိမ်သည်မှာ....

Laws..... ဥပဒေများနဲ့

Missing or outdated Myanmar social and environmental laws and standards

‘Responsible’ companies may choose to refer to international standards e.g. International Finance Corporation (IFC) Environment, Health and Safety (EHS) guidelines. Myanmar government should encourage, or even require this.

ပြည့်စုံမှုမရှိသော (သို့မဟုတ်)

ခေတ်နှင့်မလျော်ညီတော့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုဘဝနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် စံနှုန်းများ

“တာဝန်ယူမှုရှိသော” ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့်

နိုင်ငံတကာစံနှုန်း များကို လိုက်နာရန်ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။

ဥပမာ၊ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း

(IFC) ၏သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့်

လုံခြုံမှုဆိုင်ရာ (EHS) လမ်းညွှန်များ

မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ရန်အားပေး (သို့)

လိုအပ်သည့် အခြေအနေတရပ်အဖြစ်

သတ်မှတ်သင့်ပါသည်။

.....Land.....မြေယာ.....

Lack of clarity on land rights

Land registers out of date

Companies very aware of civil society concern about:

land grabs and lack of genuine consultation

compensation practices and corruption

How to deal with legacy issues?

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းမှုမရှိခြင်း၊

မြေယာ မှတ်ပုံတင်မှု များသည် လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်သူများ၏ နံမည်ပေါက်များ မဟုတ်ပဲ၊ ရှေးကာလ အတန်ကြာက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီး ရောင်းချထားခဲ့သူများ၏ အမည်ပေါက်များဖြင့်သာ ရှိနေသေးခြင်း

ကုမ္ပဏီများသည် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ကောင်းစွာသတိပြုမိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- မြေယာသိမ်းမှုများနှင့် စစ်မှန်သော တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းမှုများ မရှိခြင်း
- လျော်ကြေးပေးမှုအလေ့အထများနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ် ယူမှု၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု

အတိတ်အမွေနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာပြဿနာများကို မည်ကဲ့သို့ဖြေရှင်းမည်လဲ?

.....Indigenous Peoples (IPs).....

.....ဌာနီတိုင်းရင်းသားများ (IPS).....

FPIC included in IFC, WB, Equator Principles and ADB standards

Some companies commit globally to 'strive to achieve Free Prior and Informed Consent' (FPIC) of IPs in accordance with the UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP). Others are committed to Free Prior and Informed Consultation with indigenous people.

But who are Myanmar's Indigenous Peoples?

IFC, WB, Equator Principles and ADB စံနှုန်းများတွင် လွတ်လပ်စွာ ကြိုတင်အသိပေး၍ သဘောတူညီမှုရရှိခြင်း (FPIC) ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သော ကုမ္ပဏီများသည် ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ကြိုတင်အသိပေး၍ သဘောတူညီမှုရရှိခြင်း (FPIC) ရယူခြင်းကို ကြိုးစား၍ ကျင့်သုံးကြသည်။ ဤသည်မှာ ဌာနီတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကြေငြာစာတန်းများနှင့်အညီ ဖြစ်သည်။ အချို့သော ကုမ္ပဏီများသည် ဌာနီတိုင်းရင်းသား များနှင့် လွတ်လပ်စွာ ကြိုတင်အသိပေး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ပါသည်။

ဒါပေမဲ့ မြန်မာပြည်၏ ဌာနီတိုင်းရင်း သားများ ဆိုသည်မှာ မည်သူများကို ရည်ညွှန်းပါသလဲ?

..Environmental Impact Assessment (EIA) Process..

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်၊ သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်

EIA procedures not finalised yet

Social impacts:

- does EIA includes social (including human rights) impacts?
- which ministries are involved?
- role of regional governments?
- public consultation process (who, how, how long for)?
- two separate impact assessments or one integrated report?

EIA လုပ်ငန်းစဉ်များ အဆုံးသတ်ရန် ကျန်ရှိနေသေး

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ

- EIA တွင် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများပါ ပါဝင်ပါသလား၊ လူ့အခွင့်အရေးသက်ရောက်မှုများပါ ပါဝင်ပါသလား?
- မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနများပါဝင်ပါသလဲ?
- ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရများ၏အခန်းကဏ္ဍကဘာပါလဲ?
- ပြည်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၌ ဘယ်သူတွေ၊ ဘယ်လို၊ ဘယ်လောက်ကြာကြာ ပါဝင်ပါသလဲ?
- သက်ရောက်မှုများလေ့လာမှု အစီရင်ခံစာများကို နှစ်ခုသီးသန့် ခွဲခြားဖော်ပြပါသလား (သို့မဟုတ်) တစ်ခုတည်း၌ ပေါင်းစည်းဖော်ပြထားပါသလား?

....EIA Timeframe.....EIA အချိန်ကာလ

Timeframe

e.g. oil companies have been told they need to complete an ESIA within six months of signing their PSC to obtain their Myanmar Investment Commission permit.

This risks:

- impact assessment 'overload' (>20? companies, consulting many of the same people at the same time)
- rushed assessments with inadequate public consultation and lack of transparency

- ဥပမာ၊ ရေနံ ကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် Production Sharing Contract (PSC) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မြန်မာရှင်းနီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်ထံမှ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိရန် ESIA ကို ၆ လအတွင်းပြုလုပ်ရ မည်ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအတိုင်း စွန့်စားရမည့် အချက်များမှာ-

- သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းသည် " မနိုင်ဝန်ထမ်း" သကဲ့သို့ဖြစ် နေမည်လား? (ကုမ္ပဏီများ ၂၀ လောက်က တူညီသည့် တိုင်ပင်ခံများနှင့် ဆောင်ရွက်ကြခြင်း?)
- သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်မှုများကို အလျင်စလိုဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ထိထိရောက်ရောက်ပြည်သူနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း မပြုလုပ်ပဲ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း

....Capacity.....စွမ်းရည်

ESIA: Uncertainty about roles and capacity of MOECFA, other Naypyidaw Ministries and regional government, particularly to consider social impacts

Regulation and enforcement:

Lack of trained inspectors and government capacity (at national and state level) to ensure companies:

- hold effective consultation with stakeholders
- meet their commitments on mitigating negative impacts
- Do not break the laws (where they exist)

Lack of Myanmar ESIA consultants

Some local companies conduct ESIA but stronger on environment than social

ESIA : မသေချာမှု။ MOECFA နှင့် အခြားသော နေပြည်တော် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ (အထူးသဖြင့် လူမှုဘဝဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ဆန်းစစ်သောအခါ) များ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်

စည်းမျဉ်းသက်မှတ်မှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု

ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် အောက်ပါအချက်အလက်များ လုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရမှ စောင့်ကြည့် ကြပ်မတ်မည့် လေ့ကျင့်ပြီးသား ဝန်ထမ်းများမရှိ မှုနှင့် အစိုးရ၏စွမ်းဆောင် ရည်မရှိမှု (နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် များ၌)

- သက်ဆိုင်သူ၊ ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများအားလုံးနှင့် ထိရောက်စွာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊
- ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများလျော့ချရန် ၎င်းတို့၏ ကတိ ကဝတ်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုရှိမရှိ၊
- ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများကို ချိုးဖောက်ခြင်းရှိမရှိ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ESIA အတိုင်ပင်ခံများ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း

အချို့ဒေသဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီများသည် ESIA ကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုထက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုမိုအားသာ

Or?

Thank you!